

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

בלמ"ס

י"ד בטבת תשפ"ד
26 בדצמבר 2023
סימוכין - 5700-0084-2023-007763

לכבוד
רב גונדר, קטי פרי
נציבת בתי הסוהר

שלום רב,

הנדון: מכתבך מיום 20.12.23

1. מכתבך שבנדון התקבל לעיוני.
2. כזכור, בתאריך 20.07.23 הודעת לי, בכתב, כי אינך מעוניינת להאריך את תקופת שירותך וכי החלטת לסיים את כהונתך כנציבת בתי הסוהר ביום 24.01.24.
3. והנה, חמישה חודשים לאחר הודעתך האמורה וכחודש לפני תום שירותך, קיבלתי את מכתבך שבנדון, בו הודעת לי כי את "מעמידה את עצמך" לרשות שב"ס להמשך שירותך. זאת, כשאת תומכת את "הודעתך החדשה" במצב החירום, אף שזה החל לפני מעל לחודשיים ימים.
4. אבקש, ראש וראשונה, להודות לך על כך שהנך מעמידה את עצמך לרשות שב"ס גם לאחר פקיעת מינויך. שנית, ודאי תסכימי עמי כי כל ארגון, ובפרט – ביטחוני, זקוק ליציבות, ואילו העדר עקביות בהודעותיו של העומד בראשו, אינו מועיל לכך. שלישית, אין צורך לומר כי במהלך החודשים האחרונים, וביתר שאת מאז הודעתך הראשונה, בחנתי, ראייתי ושקלתי מספר מועמדים לתפקיד נציב שב"ס, אם כמינוי קבע ואם כממלא מקום, אשר יוביל את הארגון עם עזיבתך הצפויה בתאריך 24.01.24, בהתאם להחלטת הממשלה.
5. עם זאת, ולאור מכתבך שבנדון, פטור בלא כלום אי אפשר, ועל כן מצאתי לפרט גם מעבר לנכתב עד כה.
6. כידוע, במהלך השנה האחרונה, התגלעו ביננו פערים ואי הסכמות, **עד כדי חוסר אמון מוחלט**, אשר אינם ניתנים לגישור ופוגעים במהלך העבודה התקין.
7. לאורך אירועים משמעותיים, אשר רק חלקם יפורט להלן, **נמנעת מלממש את מדיניותי, ואף פעלת, לא אחת, בניגוד לה. זאת, תוך העברת דיווח חסר או העדר דיווח כלל**, מקום שדיווח כאמור לא רק נדרש, כחלק ממארג יחסים תקין בין שר לבין ראש ארגון, אלא שהנו גם חיוני לצורך ביצוע תפקידי רשימת המקרים היא ארוכה, ולכן מצאתי להתמקד באירועים המרכזיים הבאים:

מדינת ישראל המשרד לביטחון לאומי לשכת השר לביטחון לאומי

א. ניהול מו"מ עם אסירי חמאס בניגוד לעמדתו:

לאורך השנה התגלעו ביננו מחלוקות עצומות באשר למדיניות שביקשתי להתוות בבתי הסוהר הביטחוניים. עמדתי הייתה ברורה ועקבית – לממש מיד את המלצות דוח הוועדה לצמצום תנאי המחבלים בבתי הכלא (דוח "ועדת קעטבי"), בעוד שאת התנגדות למדיניות זו, והחלטת באופן שרירותי שלא לממשה.

כך, למשל, כתגובה לאיום בשביתת רעב של אסירי חמאס, ניהלת, באמצעות קצינייך ובראשם ראש חטיבת המודיעין, מו"מ עם האסירים, וזאת בניגוד להנחייתי הברורה בעניין.

בנוסף, במהלך המו"מ, שנעשה כאמור בניגוד להנחייתי, ציינו רח"ט מודיעין וגורמי שב"ס בפני אסירי החמאס כי לא צפוי כל שינוי לרעה בתנאי מאסרם, וכי השר בן גביר אינו יכול לפגוע בתנאיהם. רח"ט מודיעין וגורמי שב"ס אמרו זאת לאסירי החמאס, לדברייך, לטובת ניצול "מומנטום". במילים אחרות: שב"ס, בראשותך, פעל בכל דרך ובכל מחיר, במטרה להפיס את דעתם של מחבלים ארורים, ולהשיג "שקט תעשייתי" בבתי הסוהר. התנהלות כזו אין בכוונתי לקבל בשום אופן.

ב. אירוע בית הסוהר רימונים:

המדובר באירוע חמור ביותר, אשר לא עודכנתי בעניינו על ידך כפי שנדרש, אלא מפרסומו באמצעי התקשורת.

ראשיתו של האירוע – ברציחתו של ראש ארגון פשיעה במרכז הארץ, וסירוב, בהמשך לכך, של שב"ס לאפשר לבנו האסיר לצאת להלוויה, עקב הסיכון הכרוך ביציאה כזו לשלום הציבור.

כתוצאה מכך, החלה התפרעות של כ-40 אסירים בבית הסוהר רימונים אשר שפכו שמן על הרצפה, חסמו את הכניסה לאגף באמצעות מקררים ופחים, נטלו לידיהם דוקרנים, גרמו נזק לרכוש ואף איימו על סגל שב"ס כי אם האסיר לא ייצא להלוויה "יהיו פה גופות". בפועל, השליטה במבואה של האגף עברה לידי האסירים, וסוהרי האגף אשר לחצו על לחצן מצוקה, לא קיבלו כל מענה ממפקדיהם.

למרות חומרת הדברים, בירור שערכתי בנושא העלה כי במסגרת הטיפול באירוע, שב"ס החליט שלא לפעול באופן נחרץ ותקיף, מחשש להסלמת המצב, הגיע לפשרות עם האסיר, ולמעשה, האירוע הסתיים "בלחיצת יד" בין מפקד בית הסוהר לבין האסיר, ללא כל טיפול משמעותי באסירים המעורבים.

כאמור, פרטיו של האירוע לא דווחו לי בזמן אמת, למרות שאירועים חריגים וחמורים כאמור מחויבים בדיווח מיידי.

מדינת ישראל המשרד לביטחון לאומי לשכת השר לביטחון לאומי

בנוסף, הדרך בה התמודד שב"ס בראשותך עם האירוע החמור – באופן "מכיל" ורך, ואף ללא טיפול משמעותי מינימלי, מנוגד למדיניותי שעיקרה טיפול אכיפתי נחוש ותקיף בארגוני הפשיעה (כפי שהבהרתי לך לא אחת).

יתרה מכך, משביקשתי לברר את האירוע וכשלו, הוברר לי, למרבה התדהמה, כי חלק גדול מהסרטונים שתיעדו את מהלך הדברים נמחק, וכי תחקיר שערך הארגון בראשותך, הסתפק בטיפול במעגל הסוהרים הזוטר, מבלי לבחון את אחריותם של מעגלים נוספים, פיקודיים או מקצועיים.

לנוכח מצב הדברים, קרי – הסרטונים "שנעלמו" והתחקיר השטחי, שבתי ודרשתי ממך תחקיר מעמיק וממצה של האירוע. בדיון שערכת בנושא ציינתי בפנייך: **"האירוע התרחש בינואר, כיום אנו נמצאים 7 חודשים אחרי ובעיני אין סיבה ולא סביר להמתין זמן נוסף, שכן מדובר באירוע חמור שאף הוסתר לכאורה ולכן נדרש טיפול מעמיק ומיידי ככל הניתן. אין סיבה שלא לבחון את מעורבות המפקדים כל עוד קיימת אינדיקציה ממשית כי ההתנהלות אינה תקינה ולכן אני סבור כי נכון לבצע בירור בקרב הקצינים המעורבים"** (סיכום דיון בנושא אירוע חמור במתקן הכליאה רימונים-אופק מיום 16.07.23).

למרות הנחייתי זו, הבירור שערכת היה, גם הפעם, רדוד ורחוק מלספק, ולא תאם כהוא זה את חומרת הדברים. בהתאם לכך ציינתי בפנייך כי הצעדים שבוצעו על ידי שב"ס בנושא **"הינם מקלים, ואינם תואמים את האירוע החמור ביותר שאירע בבית הסוהר. מצפה לצעדים חמורים ונרחבים יותר. קיים קושי לקבל את ההמלצות"** (פ"ע שר נציבה מיום 27.08.23).

ג. אופן הטיפול בראש ארגון הפשיעה כוטייר:

גם במקרה זה, המדובר באירוע חמור ביותר, אשר לא עודכנתי בעניינו על ידך כפי שנדרש, אלא למדתי אודותיו רק לאחר שפורסם בכלי התקשורת.

עיקרו של הארוע בהסכמת שב"ס, בניגוד לעמדת משטרת ישראל, ליציאתו של ראש ארגון הפשיעה כוטייר לשמחה משפחתית.

משביקשתי את התייחסותך למקרה, ציינת כי מונה קצין בודק, וכי את מסכימה שלא היה מקום לשחרר את האסיר.

נוכח התנהלות שב"ס בראשותך, ולאחר שהתרשמתי, שוב, שאסירים פליליים מרכזיים זוכים ליד רכה, ערכת דיון משותף עם משטרת ישראל בנושא. במהלך הדיון ציינה משטרת ישראל כי ראשי ארגוני הפשיעה **"מנהלים מהכלא את עסקיהם וממשיכים להכווין פשיעה מתוך כותלי הכלא"**, וכי שב"ס **"שואף לשקט במתקני הכליאה"** (דיון שר בנושא טיפול בארגוני פשיעה בבתי הכלא מיום 01.08.23). ברור כי אמירות אלה אינן מוכן לקבל, וכי הן מנוגדות למדיניותי. לפיכך, הנחיתי לטפל באופן הולם ונחוש בראשי ארגוני הפשיעה שמכווינים פעילותם באופן קבוע ורציף מתוך הכלא.

מדינת ישראל המשרד לביטחון לאומי לשכת השר לביטחון לאומי

מספר ימים לאחר האמור, המשיך האסיר הנ"ל ודרש משב"ס ביקור רחב של כ-20 מבקרים, ומשסורב, בהתאם למדיניות, החלה, בהנחייתו, התפרעות במספר זירות בשב"ס. בהתאם לכך הנחיתי לפעול בנחישות כלפי האסיר והמתפרעים. למרות הנחייתי זו, ולאחר שחלף שבוע בלבד מאירועים חמורים אלה, הוברר לי כי שב"ס החל לשקול החזרתו של האסיר לתאו, ממנו, כאמור, ניהל את ארגון הפשיעה שלו. על כן נאלצתי, שוב, להבהיר בפנייך את מדיניותי, כי **"המדיניות שיש להחיל היא אפס סובלנות כלפי אסיר זה"** (פ"ע שר נציבה מיום 27.08.23).

כאמור, המדובר בהתנהלות המנוגדת בתכלית למדיניותי, ואף בניגוד לעמדת הגורמים המקצועיים במשטרת ישראל, ובאופן הפוגע בשלום הציבור וביטחונו.

ד. דרך הטיפול באירוע התפרעות והפרות סדר בכלא קציעות:

בחודש ינואר 2023 הובא לידיעתי כי מחבלים כלואים באחד מאגפי כלא קציעות החלו להשתולל ולתקוף סוהרים, על רקע הזדהותם ותמיכתם עם מבצעי הפיגוע בשכונת נווה יעקב בירושלים. משביקשתי את התייחסותך נמסר לי כי ההתפרעות טופלה ביד קשה, בהתאם למדיניותי, וכדברייך **"אנו החלטנו באופן נחוש וממוקד לנקוט במהלכים מיד לאחר קרות האירוע.. הנחישות שלנו והצעדים שנקטו מעידים על יישום מדיניות השר באופן מלא"** (פ"ע שר נציבה מיום 27.02.23).

למרות זאת, עקב אינדיקציות הפוכות בתכלית שקיבלתי, ביקשתי להעמיק בירור בנושא, ולכן הנחיתי לקבל את הסרטונים מהאירוע.

לאחר צפייה בסרטונים שהועברו אלי נוכחתי שהם ערוכים, ולכן ציינתי בפנייך: **"בהמשך לדבריי בדיון מאתמול, אני מצפה לכנות, לא מקובל עלי שמביאים שלוש פעמים סרטונים ערוכים, למרות בקשות חוזרות ונשנות לצפות בחומרים אותנטיים"**.

יתרה מכך, מבירור שערכת, ובניגוד לנמסר לי על ידך, ההתפרעות הסתיימה ללא טיפול נחוש, כמוצהר, על ידי הסגל, אלא להיפך – בהכלה ובנסיגה מוחלטת של שב"ס, כאשר המפקד במקום הודיע לאנשיו כי עם כל הכבוד לשר "הוא זה שנשאר בסופו של יום עם האסירים", ואף מנע מאחד הסוהרים לעצור את התפרעותו של אסיר דומיננטי.

אציין כי למרות היותם של הסרטונים – ערוכים, ניתן היה לראות כי בניגוד לנטען על ידך, סגל שב"ס לא עשה כל פעולה התקפית או נחושה כנגד האסירים המשתוללים, וזאת ציינתי בפנייך: **"לא נעשתה שום פעולה אקטיבית כלפי האסירים שהשליכו כסאות ושולחן"** (דיון המשך לדיון מיום 27.2.23 בנושא אירוע הפס"ד בביס"ר קציעות, מיום 01.03.23).

8. האירועים המפורטים מעלה, מלמדים על העדר יד מנהיגה ומכוונת, נחושה וקשה, בטיפול במחבלים הכלואים ובדמויות פליליות דומיננטיות. זאת, כאמור, בניגוד גמור למדיניותי.

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

9. גם הוועדה הממשלתית לבריחת האסירים הביטחוניים מכלא גלבוע (להלן: "ועדת גלבוע") ציינה בדוח: "בשב"ס התפתחו לאורך השנים תרבות ארגונית שמעדיפה את כמות המשימות על פני איכותן, ותרבות ארגונית של העדפת השקט והשגרה בקרב האסירים הביטחוניים על פני הערנות (חיישנות) והיעילות המבצעית".

כדוגמא לאמירות קשות וחמורות אלה, אדגיש, כי לאחר אירועי השביעי באוקטובר, כאשר החל שב"ס לפעול בהתאם למדיניות וערך חיפושים בתאי המחבלים הכלואים באופן נחוש ומעמיק כפי שנדרש היה תמיד, היקף הטלפונים הסלולריים שנתפס בחודש אחד, לא רק שהיה חסר תקדים, אלא שהיה שווה בהיקפו לממצאי חיפוש של שנתיים !!

10. זה המקום להזכיר פרשה חמורה, אשר נחשפה לפני חודשים ספורים, בספטמבר 2023 בבית הסוהר רמון, במסגרתה התגלה כי מחבל כלוא ניהל מערכות יחסים אינטימיות עם סוהרות בשירות חובה. פרשה זו, אדגיש, אינה עומדת לבדה: מספר שנים לפני כן נחשפה פרשה דומה באופיה, חמורה ביותר, בכלא גלבוע, במסגרתה אסיר ביטחוני פגע מינית, באופן קשה, במספר סוהרות צעירות, חלקן בשירות חובה, לאחר שניצל את תנאי כליאתו המפנקים ואת "מעמדו המיוחד" שהוענק לו על ידי סגל שב"ס, שאף התעלם, בלשון המעטה, מתלונותיהן של הסוהרות בזמן אמת. לנוכח האמור, החליט פרקליט המדינה לאחרונה על הגשת מספר כתבי אישום, לרבות כנגד אנשי סגל שב"ס.

למרות חומרתה של פרשה זו הידועה בכינוי "פרשת סרסור הסוהרות בכלא גלבוע", ולמרות שפרשה זו נדונה גם בוועדת גלבוע, לא השכלת להפיק ממנה לקחים ארגוניים ולפקח על הטמעתם, ועל כן אין להתפלא שבחודשים האחרונים נחשפה פרשה נוספת, כאמור, בכלא רמון. אז, ורק אז, הואלת להסכים לדרישתי להפסיק את שירותן של חיילות בין כותלי בתי הסוהר הביטחוניים.

11. עוד יש להזכיר את ממצאי דוח ועדת גלבוע אשר בחן את התנהלותך נוכח מחדל בריחת ששת האסירים הביטחוניים מהכלא.

בהתאם לדוח, נמצאו אצלך ליקויים שעיקרם "הטיית האיזון הנדרש בין נקיטת מהלכים ארועי טווח לטיפול המיידי בזיהוי ליקויים ותיקונם". הוועדה מצאה כי המשכת "להחזיק בתפיסה שרווחה בשב"ס בדבר חסינות תאי הכספת והיותם בלתי חדירים... לא דרשה כי יינתן מענה לחולשות הבינוי בבתי הסוהר הבנויים על כלונסאות".

כן צוין בדוח הוועדה כי היית מודעת לכשירות הבינונית של סוהרי הביטחון בשב"ס, וכן "לחולשת מערך המודיעין".. ולא הנחתה את פקודיה להתאים את פעולת בתי הסוהר בטווח

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

הזמן המיידית לתת מענה מבצעי לפערי המערך", וכן "לא קידמה מנגנוני פיקוח מתאימים על העברת אסירים.. ולא ביצעה עליהם בקרה מספקת".

12. לצד האמור, אדגיש כי נתגלעו ביננו חילוקי דעות קשים גם בנוגע להתנהלותך ויחסך כלפי קצינים בכירים בארגון. כך, למשל, כלפי היועץ המשפטי של שירות בתי הסוהר, אשר, לאורך תקופה ארוכה, מידרת אותו מדיונים ואף פעלת לפטרו עקב טעמים לא ענייניים. התנהלות כזו לא הייתה מקובלת עלי כלל ועיקר, ולכן במסגרת תכתובת ענפה דרשתי ממך כי תחדלי מכך, ואילו את פעלת בניגוד גמור להנחייתי. להבדיל, קצינים אחרים, אשר פעלו כאמור לטייח או לפעול בניגוד למדיניותי, זכו לחיפוי מצדך.

13. אין צורך להכביר מילים באשר לחשיבות מארג היחסים בין נציבת בתי הסוהר לבין השר לביטחון לאומי, באופן שיאפשר עבודה משותפת, בהתאם לכללי מנהל תקין, במסגרתם מקבל השר דיווח מלא, מהימן ובזמן אמת, בנוגע לסוגיות ונושאים הקשורים לניהול הארגון, וכי מדיניותו של השר ממומשת באופן מלא על ידי הנציבה בדרך פיקודה, פיקוחה וניהולה את שירות בתי הסוהר.

14. כמפורט מעלה, לאורך אירועים משמעותיים וחמורים, כרשימה חלקית בלבד, נמנעת מלממש את מדיניותי, הן בנוגע למחבלים הכלואים והן בנוגע לאסירים פליליים משמעותיים.

15. התקופה בה אנו מצויים, מחייבת, ובמשנה תוקף, כי מערכת היחסים של השר עם נציב שב"ס תהא מושתתת על אמון, כך שהשר יהיה סמוך ובטוח כי מדיניותו ממומשת, וכי הוא מקבל דיווחים באופן מלא, אמין ועדכני.

16. עם זאת, לאור האירועים המפורטים מעלה, אשר כאמור הנם רשימה חלקית בלבד, **מערכת האמון ביני לבינך נפגעה ללא תקנה.**

17. טרם סיום אדגיש: שירות בתי הסוהר הוא ארגון יקר ללבי. הוא ארגון חשוב ומשמעותי למשימת ההגנה על שלום הציבור וביטחונו. משרתים בו אנשים טובים ומסורים. דווקא בשל כך, חשוב לי כי לא יפעל, כלשון ועדת גלבוע – במסגרת תרבות ארגונית המעדיפה את "השקט והשגרה בקרב האסירים הביטחוניים על פני הערנות (חיישנות) והיעילות המבצעית", אלא ייצא לדרך חדשה, תחת מפקד חדש, אשר ידאג לבסס את שב"ס כארגון ביטחוני חזק וערכי, חוליה משמעותית ושוות ערך בשרשרת הטיפול בפשיעה ובטרור.

מדינת ישראל
המשרד לביטחון לאומי
לשכת השר לביטחון לאומי

18. לאור המחדלים שהתגלו במהלך כהונתך, העדר האמון ביננו ואי מימוש מדיניותי, כפי המפורט לעיל, מצאתי כי למרות שהנך מעמידה את עצמך לשירות שב"ס, איני מוצא בכך צורך, ואין בכוונתי לפעול להאריך את שירותך בנסיבות אלה.

19. לא נעלמה מעיני תקופת שירותך הארוכה והשקעתך הרבה לאורך תפקידיך המגוונים בשירות בתי הסוהר, ואני מודה לך על כך מקרב לב, ומאחל לך הצלחה רבה בהמשך הדרך.

באהבת ישראל,

ח"כ איתמר בן גביר
השר לביטחון לאומי